

Nijs út Nijskoat

Inflatie

Het levensonderhoud groeit ons zo langzamerhand boven het hoofd. Alles blijkt duurder te worden. Prijzen van energie en levensmiddelen vliegen de pan uit. In 2016 was er wonderwel nog sprake van een negatieve inflatie. De Europese overheden streefden toen naar een aannemelijk percentage van zo'n 2%. Nu, ruim zes jaar later, is dat hoopvol streven ongewild doorgeslagen en veranderd in een nachtmerrie. De internationale spanningen hebben het wereldbeeld totaal op de kop gezet.

Toch geen nieuws onder de zon. Honderd jaar geleden gebeurde ook zo iets maar dan in ergere mate. Dat deed zich niet voor tijdens de oorlog maar door de nasleep van de oorlog. Op 11 november 1918 ondertekenden de oorlogvoerende landen de wapenstilstand. Het vredesverdrag werd getekend in het land dat de oorlog had gewonnen en wel op 28 juni 1919 in het Franse Versailles.

Daarmee werd een nieuw tijdperk ingeluid. De verwachte rust bleef evenwel uit. De extreem hoge herstelbetalingen waren te zwaar om Duitsland uit de oorlogssfeer te halen. Er ontstond een hyperinflatie. Aan het einde van de zomer 1923 was een miljoen Mark daar nog geen stuiver waard (gulden tijd). 1 liter melk kostte 4.000 Mark, een brood 201.000.000.000 mark, één ei 2.400 mark. Bankbiljetten van 5 miljard Mark en zelfs biljetten van 5 biljoen Mark werden in omloop gebracht. De meeste ervan zijn daarna ingewisseld tegen Reichsmarken.

Honger, werkloosheid en de gekrenkte gevoelens van de verloren oorlog deed de bevolking geen goed. Het gevolg van dit alles deed extreme groeperingen ontstaan die felle protesten wisten te bewerkstelligen tegen de regering. Hitler -samen met zijn trawanten die tien jaar later met nog veel meer kwaads van zich zouden laten horen- greep de gelegenheid en poogde met een staatsgreep de regering te doen vallen.

De 'Putsch' mislukte

waarna Hitler tot 5 jaar gevangenisstraf werd veroordeeld. Hij zou slechts 13 maanden vastzitten. Gedurende die tijd schreef hij het haatzaaiende 'Mein Kampf'. Ondanks het gebrekkige Duits schrijven werden er tussen 1925 en 1943 meer dan tien miljoen exemplaren van gedrukt. Een Nederlandse vertaling (800 pagina's) verscheen in 1939 in een oplage van 110.000 stuks.

Overigens mocht dit boek, jaren geleden door mij opgedaan bij een antiquair, pas in 2016 officieel in de Nederlandse vertaling worden uitgegeven. Het staat bij mij thuis in de boekenkast als historisch object.

Terug naar 1933 waar democratische verkiezingen werden gehouden die door Hitler overweldigend werden gewonnen. Vervolgens ging hij er toe over, met indoctrinatie en ongekend geweld, de democratie de nek om te draaien. Het verdere verhaal is alom bekend.

Het scheelde maar een haar of het Neutrale Nederland werd de Eerste Wereldoorlog ingetrokken; door de Engelse zeeblokkade werden de Nederlandse havens onbereikbaar. Schepen met kolen en graan, hoofdzakelijk voor doorvoer van en naar Duitsland, werd de toegang onmogelijk gemaakt. Zelfs de Nederlandse Marineschepen konden niet uitvaren naar de koloniën. Dat dit bij de Nederlandse Regering woede opriep valt te begrijpen. De geallieerden waren echter aan de winnende hand en het zou niet verstandig zijn om de kant van de verliezer te kiezen. Niet te vergeten dat de Engelsen door de Boerenoorlogen weinig sympathie van de Nederlanders konden verwachten.

Een opmerkelijke bijkomstigheid; in 2010 betaalden de Duitsers hun laatste schulden van WOI. Kort samengevat, er is maar weinig veranderd in honderd jaar.

Hoewel we via de media de onrustige gebeurtenissen in de wereld tot aan de tafel en luie stoel krijgen voorgeschoteld kunnen we niet of